

Bijlage 3. Behandeling van de adviezen en opmerkingen bij het ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als archeologische site van een Karolingische versterking in Lanaken

Provincie: Limburg

Gemeente: Lanaken, 1ste afdeling, sectie C

Objectnummer: 4.04/73042/102.1

-

Dossiernummer: 4.001/73042/102.1

Omschrijving:

Een Karolingische versterking, Twee Kronenlegerweg zonder nummer

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel, 01/11/23

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Sig)
Getekend op: 2023-11-01 14:07:14 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

Vlaamse
overheid

Matthias DIEPENDAELE

1. Adviezen en opmerkingen uitgebracht voorafgaand aan de voorlopige bescherming

1.1. Adviezen uitgebracht door de departementen en agentschappen van de beleidsdomeinen Omgeving, MOW en LV

1.1.1. Beleidsdomein Omgeving

Het advies werd gevraagd op 12 augustus 2023.

Het Departement Omgeving liet op 22 augustus 2023 weten: *De betreffende site is gelegen binnen het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan 'Albertknoop' in Lanaken. Artikel 2 voorziet ter plaatse van de te beschermen archeologische site van de Karolingische versterking, een overdruk: Ruimtelijk structurerende buffer. Artikel 5 voorziet ter plaatse een overdruk – symbolische aanduiding: Verbinding voor langzaam verkeer. Zowel de structurerende buffer en de verbinding voor langzaam verkeer moeten behouden kunnen blijven. De archeologische site kan mogelijks een aanduiding krijgen op de verbinding voor langzaam verkeer.*

Het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO) liet op 16 augustus 2023 het volgende weten: *We zien in dit dossier geen natuurwaarden waarover we advies kunnen geven.*

Wonen in Vlaanderen liet op 17 augustus 2023 weten geen advies te zullen uitbrengen.

Conclusie: de adviezen hebben geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.2. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

Het advies werd gevraagd op 12 augustus 2023.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

1.1.3. Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Het advies werd gevraagd op 12 augustus 2023.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

1.2. Advies uitgebracht door de betrokken gemeente Lanaken

Het advies werd gevraagd op 12 augustus 2023.

Het college van Burgemeester en Schepenen bracht op 14 september 2023 een gunstig advies uit over deze bescherming. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.3. Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 12 augustus 2023.

De VCOE bracht op 13 oktober 2023 een voorwaardelijk gunstig advies uit over de bescherming van het onroerend goed. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

Bij de motivering voor bescherming verwijst het inhoudelijk dossier naar de selectiecriteria 'zeldzaamheid, representativiteit, wetenschappelijk potentieel, landschappelijke context, bewaringstoestand, waarneembaarheid en herinnering'. De commissie stelt vast dat de representatieve en goed bewaarde site vooralsnog uniek is en als zeldzaam voorbeeld dus een belangrijk wetenschappelijk potentieel bezit. De overige selectiecriteria ('landschappelijke context', 'waarneembaarheid' en 'herinnering') worden niet expliciet getoetst. De commissie vraagt het inhoudelijk dossier in die zin aan te vullen.

Antwoord: De landschappelijke context werd (beperkt) bijkomend geduid in de tekst van het inhoudelijk dossier. De criteria waarneembaarheid en herinnering werden geschrapt in de tekst van het inhoudelijk dossier.

De commissie vraagt wel nog verduidelijking bij de afbakeningskeuze, die zich beperkt tot perceel 306/F2. Dit perceel valt immers volledig binnen de contouren van een veel ruimere versterkingsite. De commissie begrijpt dat reeds opgegraven delen niet meer in situ aanwezig zijn en aldus uitgesloten worden van bescherming. Andere, nog niet onderzochte percelen op Belgische bodem zouden intussen ontgonnen zijn voor leemwinning. Het inhoudelijk dossier gaat niet in op deze verstoring en toont aldus onvoldoende aan dat er in de directe omgeving van perceel 306/F2 geen archeologische sporen meer te verwachten zijn. De commissie vraagt de voorgestelde afbakening op dat vlak verder te onderbouwen in het inhoudelijk dossier, dan wel te onderzoeken of een ruimere beschermingsperimeter aangewezen is. Daarnaast stelt de commissie vast dat de archeologische site naar alle waarschijnlijkheid doorloopt over de Nederlandse landsgrens. Verdere afstemming in functie van vrijwaring van de archeologische samenhang met de eventueel aanwezige sporen op Nederlands grondgebied is dan ook aangewezen.

Antwoord: Een ruimere beschermingsperimeter is niet aangewezen omdat de aangrenzende percelen ontgonnen zijn voor leemontginning en er dus geen archeologische sporen meer aanwezig zijn. Dit staat vermeld in het inhoudelijk dossier (2.3. Motivering voor de afbakening van de bescherming). De beschermingsperimeter die wordt gehanteerd voor de bescherming is afgetoetst met de onderzoekers van de site én met de consultants archeologie van het agentschap Onroerend Erfgoed in Hasselt. Deze laatste zin is toegevoegd aan het dossier ter verduidelijking.

Naar analogie met een eerdere bescherming van een grensoverschrijdende archeologische site (plateau van Caestert) zal het agentschap een informatief schrijven overmaken aan de Nederlandse autoriteiten op het ogenblik dat de site definitief beschermd is.

Artikel 2 van het ministerieel besluit verwijst naar de archeologische waarde die de bescherming verantwoordt, en somt de erfgoedkenmerken en -elementen op. Wat betreft de motivering van de archeologische erfgoedwaarde ligt de nadruk wel enkel op de vroegmiddeleeuwse datering. Het inhoudelijk dossier voegt toe dat bij de opgravingen ook sporen werden teruggevonden uit de volle middeleeuwen (m.n. van een ovenconstructie uit 1150-1250 n. Chr.) die mogelijk wijzen op later gebruik van het terrein. De commissie vraagt de motivering van de archeologische waarde in het ministerieel besluit aan te vullen op basis van deze archeologisch relevante bevinding.

Antwoord: Artikel 2 van het ministerieel besluit werd in die zin aangepast.

Artikel 3 van het ministerieel besluit formuleert drie beheersdoelstellingen. De toelichting in het inhoudelijk dossier (hoofdstuk 3) vult aan dat de bescherming in de eerste plaats beoogt om het archeologische erfgoed in situ te behouden. De commissie onderschrijft dit uitgangspunt, alsook de nadruk op zorgvuldig archeologisch onderzoek indien een in situ behoud niet (meer) mogelijk is. Het is aangewezen dit als algemene doelstelling toe te voegen aan artikel 3 van voorliggend besluit, conform andere beschermingsbesluiten.

De drie specifieke beheersdoelstellingen dringen aan op een gebruiksbeperking voor het akkerland, dan wel de omzetting van akker naar grasland. Beheersdoelstelling 1 inzake het vermijden van diepere bodemingrepen is evenwel zwak geformuleerd ('wenselijk') ten opzichte van beheersdoelstelling 2 ('dienen vermeden te worden'). De commissie vraagt beheersdoelstelling 1 aldus sterker te formuleren.

Antwoord: De beheersdoelstellingen werden aangevuld. Er wordt niet ingegaan op het advies om enkele beheersdoelstellingen dwingender te formuleren. Beheersdoelstellingen worden niet verplichtend of verbiedend geformuleerd in beschermingsdossiers.

Conclusie: het advies heeft invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit. Het inhoudelijk dossier werd als volgt aangepast: de landschappelijke context werd bijkomend geduid, de criteria waarneembaarheid en herinnering zijn geschrapt. Artikel 2 van het ministerieel besluit werd aangevuld met de zinsnede: *en sporen uit de volle middeleeuwen*. Er werden ook twee beheersdoelstellingen toegevoegd, naar analogie met eerdere dossiers.

1.4. Opmerkingen van de zakelijkrechthouders

De opmerkingen werden gevraagd op 12 augustus 2023.

De zakelijkrechthouder gaf geen opmerkingen over deze bescherming.

1.5. Conclusie voorafgaand aan de voorlopige bescherming

De uitgebrachte adviezen hebben invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit. Het inhoudelijk dossier werd als volgt aangepast: de landschappelijke context werd bijkomend geduid, de criteria waarneembaarheid en herinnering zijn geschrapt. Artikel 2 van het ministerieel besluit werd aangevuld met de zinsnede: *en sporen uit de volle middeleeuwen*. Er werden ook twee beheersdoelstellingen toegevoegd naar analogie met eerdere dossiers.